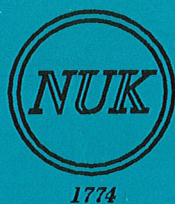

7

// 430306

Julij 1998

K NJIŽNIČARSKE
N OVICE

ISSN 0353-9237

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

8(1998)7

VSEBINA

Splošnoizobraževalne knjižnice	str. 1
Bralno društvo	str. 6
Borza dela	str. 6
Čestitka	str. 7
Pa še to	str. 7
Priloga	str. 9

Knjižničarske novice 8(1998)7. ISSN 0353-9237. Izdala: Narodna in univerzitetna knjižnica, Informacijski center za bibliotekarstvo, 1001 Ljubljana, Turjaška. 1, p.p. 259. Urednik: Jelka Kastelic. Uredniški odbor: mag. Melita Ambrožič, Ivan Kanič. Naklada: 680 izvodov. Cena posamezne številke: 650 SIT. Knjižničarske novice lahko naročite za pol leta (januar-junij ali julij-december) ali za celo leto (januar-december). Naročila in odpovedi pošiljajte pisмено. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje RS št. 23/179-92 z dne 16.3.1992 štejejo *Knjižničarske novice* med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3 Zakona o prometu davku, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

Naslov uredništva: NUK, Enota za razvoj knjižničarstva, za "Knjižničarske novice", Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti (jelka.kastelic@nuk.uni-lj.si).

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE KNJIŽNICE

SPLOŠNE KNJIŽNICE V NACIONALNEM KULTURNEM PROGRAMU

Uvodna beseda na področ-
nem posvetu o knjižničar-
stvu, Ministrstvo za kulturo,
Ljubljana 22.6.1998

Pohvalno in razveseljivo je, da je dosedanji razvoj splošnih knjižnic imel tako močno strokovno pa tudi zakonodajno oporo, da so knjižnice družbene spremembe vzdržale brez večjih organizacijskih pretresov. Pohvalno je, da so družbene spremembe povečale zanimanje javnosti za knjižnice, čeprav zaradi ekonomske stiske precejšnjega deleža prebivalstva in ne samo zaradi pravice posameznika, da je informiran in njegovega zavedanja, da je bolj kot kdajkoli doslej odvisen od informacije, njene dostopnosti, razumevanja in uporabe. Pohvalno je, da se je povečala javnost delovanja knjižnic tudi na ta način, da okolje spremlja delovanje knjižnic.

Pohvaliti je treba tiste knjižnice, ki jih avtomatizacija dela, predvsem računalniška in komunikacijska tehnologija, ni našla nepripravljene, ker so že pred tem dobro poznale svojo vlogo in naloge in cenile referenčno informacijsko dejavnost in jo uspešno opravljale. Pohvalno je živahno delovanje knjižnic za posodobitev vsebine in načinov delovanja, ki ga je spodbudila tudi (konkurenčna) dejavnost na drugih področjih in vključevanje Slovenije v širši evropski prostor. Pohvalno je po-

vezovanje knjižnic z drugimi področji, seveda, kadar ne delajo namesto njih in ne zanemarjajo s tem svojih osnovnih nalog.

Prav nič pa ni razveseljivo, da še zmeraj premlevamo iste probleme, kot ni pohvalno, da posamezniki, še zlasti če so to knjižničarji, ki so strokovnjaki za iskanje informacij, izgubljajo čas z odkrivanjem že odkritega, namesto da bi z novimi idejami in s pozitivnimi dosežki preteklosti (lahko tudi teoretične) uveljavljali pogoje za sodobno delovanje, ki mora biti prilagojeno potrebam današnjega človeka za njegov današnji in jutrišnji dan. Morda bi knjižničarjem potem financerji, ustanovitelji, politiki bolj zaupali, da delajo v javnih splošnih knjižnicah zato, ker imajo oni obveznosti do posameznika in skupin, da znajo to delati profesionalno (gospodarno, kvalitetno in etično), da tudi želijo tako delovati.

"Nedopustna je ignoranca že doseženih strokovnih standardov slovenskega splošnega knjižničarstva" je mnenje, ki ga je pogosto slišati, izrečenega v skrbi za ohranitev dosežene ravni razvoja knjižnic. Dodali bi; še več, nedopustna je tudi njihovo ignoranca za izboljšanje tega dosežka, ker spravlja knjižnice v položaj amaterskih knjižnic za zadovoljevanje prostočasnih sprostitevni dejavnosti in knjižnicam še delovanje v najožjem pojmovanju besede kultura otežkoča. Nedopustno je npr. tudi vmešavanje politike v določanje nakupa knjižničnega gradiva, ker knjižnicam tudi tako ne priznava stokovnosti delovanja, (če nabavna politika knjižnic res ni, kot bi morala biti, naj politik poskrbi najprej za preveritev dejstev in potem za ukrepe, pa še te naj prepusti stroki). Prav tako pa je nesprejemljiva lahkotnost sprejemanja zakonodaje, ki namesto, da bi knjižnicam omogočala širiti dostopnost informacij, to preprečuje ali pa jih

ovira. Da se preseže politična obravnava knjižnic na tem nivoju, je potrebno tudi standarde uveljavljati kot profesionalno osnovo javne splošne knjižnične dostopnosti kulturnih dobrin, ki (poenostavljeno) pomeni za politika finančno omogočanje kvalitete delovanja knjižnice, za knjižničarje uresničevanje namena knjižnice, za javnost pa uporabo kulturnih dobrin in preverjanje kvalitete delovanja knjižnice.

Pričakujemo, da je ta razprava končna postaja v akciji za načrtno sistematično razvitje popolne mreže strokovno delujočih javnih splošnih knjižnic, ki bodo omogočale vsakemu posamezniku in skupinam *brezplačno zadovoljivo uresničitev pravice do informiranosti, znanja, kulture ter kulturne sprostivnosti*. Nacionalni program naj bo garant za to, da bo z mrežo uresničena *dostopnost kulturnih dobrin, ohranjanje kulturne dediščine in strokovnost delovanja*. To pa bo lahko, če bo smernicam in ciljem dodal ukrepe uresničevanja. Prvi ukrep je seveda financiranje, ki se lahko in more uresničevati na osnovi standardov in normativov in na osnovi dogovora, kdo bo kaj financiral. Knjižnicam se morajo zagotoviti redna sredstva za opravljanje *osnovnega programa*, prav tako pa možnost za uveljavljanje razvojnih programov (odpiranje novih knjižnic, raziskave, študijske razstave, projektne naloge, mednarodno sodelovanje ipd). Določiti pa je potrebno tudi nadzor nad financiranjem in enako nad porabo, pri čemer pa je bistveni element vrednotenje obojega zadovoljstvo uporabnika. Ta mora imeti pravico sodelovanja pri pripravi in izvajanju programa knjižnice in tudi pravico pritožbe, pa čeprav skozi svet potrošnikov. Če standardi (tudi drugi ISO standardi, ne samo knjižničarski) ne bodo služili temu, potem jih lahko knjižničarji pogrešajo, saj se lahko poučijo o knjižni-

čarskem delu iz drugih strokovnih in znanstvenih del (nekaj teh pa bi veljalo prevesti v slovenski jezik).

Financiranje po sprejetih standardih za izvajanje osnovnega programa knjižnice je eden od problemov, ki jih mora rešiti nacionalni program. So pa še drugi. Kaj je knjižnica načeloma vemo, pa vendar je potrebno natančno opredeliti ta pojem v okviru splošne dostopnosti kulturnih dobrin. Zavezovati ga morajo kriteriji, npr. brezplačnost, kvaliteta, javnost delovanja, ki pa mora biti opredeljena najmanj s preverljivostjo podatkov, še zlasti ko gre za privatne knjižnice, za knjižnice s koncesijo, ki bodo želele svojo dejavnost opravljati z javnimi sredstvi in za javnost. Knjižnic imamo že danes več tudi na področju splošne dostopnosti kulturnih dobrin, kot jih ima ta hip evidentiranih Državna matična služba. Opredeliti bomo morali na novo mrežo, v njej pa racionalno in strokovno uspešno osrednjost organiziranja splošne dostopnosti kulturnih dobrin, ki je povezana tudi z domoznanstvom, matičnostjo in drugimi novimi vsebinami za zadovoljevanje potreb skupin s posebnimi potrebami ali z dosedaj zamenjarjenimi, kamor lahko prištejemo tudi priseljence. Čeprav sta prostor in kader zajeta že v standardih, bi jima kazalo tudi v nacionalnem programu zagotoviti pozornost; prostoru s kriteriji za financiranje ureditve, kadru pa tudi strokovno rast z izobraževanjem, kar med drugim pomeni poleg denarnih sredstev obvezno preverjanje znanja in ponudbo ustreznih možnosti za dopolnilno in stalno izobraževanje, pa čeprav včasih samo o tem za koga dela in kako mora delati javni uslužbenec in kdaj lahko standarde navaja kot obrambo za svoje ravnanje.

Tudi knjižničarji, ki imamo sicer standardizirano in normirano dejavnost, da bi lahko delovali v popolni

odvisnosti od države, moramo spremeniti miselne vzorce obnašanja in delovati v okviru demokratičnega sistema, kar pomeni več neodvisnosti, več napora in več odgovornosti, med drugim tudi za to, da knjižnico lokalna skupnost sprejme za svojo.

P.S.

(Bralcem referata Knjižnična dejavnost se opravičujem za napake in jih prosim, da številko 3 na str.10 popravijo v 0,3 enote letnega prirasta na enega prebivalca. Z dobrohotnostjo do napak naj berejo tudi moj članek v 1. letošnji številki revije Knjižnica. Tudi ta je nastal kot prvi pod pritiskom časa, ki je zapisal letnico ustanovitve licejske knjižnice s 1744 namesto 1774. Hvala.)

Silva Novljan

UKINITEV OBVEZNEGA IZVODA?

Prihajam iz Celovca, iz Slovenske študijske knjižnice, ki je osrednja knjižnica koroških Slovencev, hrani pa okoli 80.000 izvodov knjig in številne naslove periodike. Po trenutno veljavnem slovenskem zakonu o obvezni oddaji tiskov je upravičena do obveznega izvoda, ki je tudi glavni način pridobivanja našega gradiva in sicer iz več razlogov. V Avstriji ni zakona, ki bi urejal knjižničarstvo, predvsem ni zakona za splošne javne knjižnice, kakršna je naša. Knjižnice so prepuščene volji in uvidevnosti posameznih občin ali drugih nosilcev, npr. delavskih zbornic, cerkve ali tudi društev kot v našem primeru. Zato je seveda javno splošno knjižničarstvo neenakomerno in večinoma slabo razvito. V Celovcu

denimo ni javne splošnoizobraževalne knjižnice, ki bi jo financiralo mesto ali dežela ali pa kako zvezno ministrstvo; obstaja sicer knjižnica delavske zbornice, ki pa ni odprta vsak dan po ves dan. Tudi univerzitetna knjižnica je javna, vendar jo seveda v glavnem uporabljajo študentje in je tudi izbor knjig temu primeren. V obeh knjižnicah je le malo slovenskih knjig, večinoma gre samo za koroško sloveniko, ki seveda tudi spada v avstrijski obvezni izvod in jo je treba oddati v dve koroški knjižnici (v celovško univerzitetno in v knjižnico deželnega muzeja). Naša knjižnica je v avstrijskem knjižničnem sistemu edinstvena.

Zaradi opisanega stanja je jasno, da imamo Slovenci le malo upanja na subvencije na ravni dežele ali tudi države, s katerimi bi lahko nakupovali slovenske knjige. (pred nekaj leti sem morala podati celo izjavo, da kupujemo samo avstrijsko sloveniko!) Tudi sicer naš finančni položaj ni zavidljiv. Nobena stran, ne avstrijska in ne slovenska, se pravzaprav ne čuti obvezano, da bi zagotovila reden dotok sredstev za knjižničarsko dejavnost. Obvezni izvod je bil do sedaj edini stalni vir gradiva in argumentacijska podlaga za marsikatero prošnjo za subvencijo na ravni avstrijskih ministrstev. Tako npr. nam je letos ravno na tej podlagi in pa na podlagi vključitve v sistem COBISS avstrijsko ministrstvo za znanost dalo subvencijo za lansko leto, s katero lahko poravnamo stroške za moje delovno mesto. Kaj pa bo za letos in za naslednje leto? V knjižnici sva zaposleni samo dve, knjižničarka s srednjo izobrazbo ves dan in jaz, ki sem bibliotekarka, 20 ur tedensko, ker za več vsa ta leta ni bilo denarja, čep-rav delo in naloge, pa tudi izposoja nenehno naraščajo.

Že skoraj deset let se pravzaprav otepamo s hudimi finančnimi proble-

mi. Slovenija sicer upravičeno meni, da bi morala velik del stroškov za našo knjižnico prevzeti avstrijska država, ta pa verjetno niti nima interesa, da bi podpirala knjižnico v takem obsegu. Samo sanjamo lahko o izpolnjevanju knjižničarskih norm in o sicer potrebni širitvi našega delovanja še na podežlje, da bi tudi tako zaustavili nezadržno napredujočo asimilacijo oziroma boljše rečeno izgubljanje slovenščine.

Ukinitev obveznega izvoda bi nas torej hudo prizadela in nujno znižala status naše knjižnice. Nimamo dovolj ustrezno kvalificiranega strokovnega kadra, ki bi lahko nabavljal potrebne knjige, če bi seveda sploh še dobili sredstva zanje, denar ne zadošča niti za mojo polno zaposlitev. Tudi prevoz knjig čez mejo ni enostaven, za kupljene je treba plačati carino in to bi seveda vso stvar podražilo. V Celovcu pa se v slovenskih knjigarnah vseh knjig ne dobi. Prav tako se vseh potrebnih knjig tudi ne dobi v knjigarnah v Sloveniji, tu mislim predvsem na strokovno literaturo, ki je marsikdaj bolj internega značaja. Prisotnost tudi teh knjig pri nas na Koroškem je pa tudi iz psihološkega razloga zelo pomembna. Kako bi bilo s periodiko? Naročanje strokovnih revij ali dnevnikov je zelo draga zadeva, če gre za inozemskega prejemnika. Vem, da se v zadnjih letih močno stavi na medknjižnično izposojanje. Samo, mi smo za mejo in vsaka pošiljka gre skozi carinsko pošto v Beljaku. Marsikdaj je potrebno dolgo razlagati, kaj so te knjige, ki so naslovljene na našo knjižnico. Carina namreč od nas zahteva račun. Poštnina je pa tudi visoka.

Še najbolj pa me skrbi nekaj drugega: izkušnje me učijo, da so obljube denarja in subvencij kaj negotova zadeva - letos bomo denar dobili, drugo leto mogoče samo polovico, naslednje leto le delček ali pa sploh nič. Tako je

namreč s subvencijami za druge naše stroške, za najemnino, za plače, za opremo, za najeto linijo COBISS, za pisarniške potrebščine, za prireditve, pa naj denar prihaja iz Slovenije ali iz Avstrije. Kakršnokoli načrtno delo je pravzaprav nemogoče. Vsako leto še do konca leta ne vemo, kako bomo plačali račune, ker niti ne vemo, koliko denarja bomo dobili in kdaj. Je pa le nekaj povsem drugega, če smo jasno zapisani v zakonu. Ko so SŠK po drugi vojni ponovno ustanovili, je iz Slovenije dobila zagotovilo, da bo dobivala dolžnostni izvod. Izgleda, da to ni moglo povsem v redu delovati, kajti od 1947 do 1970 je bilo v inventarno knjigo vpisanih samo okoli 5.000 knjig. Zdi se mi, da obstaja velika nevarnost, da bi bilo spet tako. Posledica tega bi pa seveda bila, da bi se tudi subvencije iz Avstrije zmanjšale.

Vem, da je v obveznem izvodu marsikaj, česar naša knjižnica ne potrebuje nujno, je pa v njem veliko več takega, kar je še kako potrebno. Bibliotekarji iz Avstrije so slovenskim knjižnicam vedno zavidali tudi zaradi ureditve obveznega izvoda. Zakon o tem je bil gotovo sprejet po temeljitem premisleku. Zame bi bila odprava tega zakona pravzaprav korak nazaj v slovenskem knjižničarstvu in se čudim, da to zagovarjajo tudi nekateri slovenski bibliotekarji. Ne vem, ali je za založnike obvezni izvod res tak strošek, saj po drugi strani zagotavlja prisotnost publikacij po vsej Sloveniji. Sicer pa tiskarji in založniki te stroške prav gotovo vkalkulirajo v ceno knjige, četudi dostikrat dobimo samo makulature.

Na avstrijskem Koroškem slovenska beseda počasi zamira. Slovenska študijska knjižnica se trudi, da bi to dogajanje vsaj upočasnila. Dostopnost slovenske knjige na Koroškem je tudi simboličnega pomena ter krepi slovensko identiteto in občutek povezanosti z

matičnim narodom. Zdi se mi žalostno, da slovenska država, potem ko je končno dosegla samostojnost, tako zlahka pozablja na dele slovenskega naroda v zamejstvu in na njihove potrebe. Zavedati se je treba, da se nekatere stvari hitro odpravi, posledice so pa lahko daljnoročne.

Poleg tega, da Slovenska študijska knjižnica še vnaprej dobiva obvezni izvod, bi si želela tudi to, da bi bilo delovanje naše knjižnice nasploh zagotovljeno s kakšnimi trajnejšimi dogovori z Ministrstvom za kulturo. Zavedam se, da bi brez pomoči Slovenije naše knjižnice sploh ne bilo. Hvaležni smo tudi Ministrstvu za kulturo, da nam je 1996 kupilo računalniško opremo in nam plačuje članarino za naše polnopravno članstvo v sistemu COBISS. To članstvo je posodobilo in olajšalo naše poslovanje in si delovanja knjižnice brez njega pravzaprav ne morem več predstavljati.

Marjeta Domej

BORZA DELA V DELAJSKI KNJIŽNICI enoti Knjižnice Otona Župančiča

V zadnjem času v splošnih knjižnicah ponujamo informacije tudi v drugačnih oblikah in ne le zapisane na različnih medijih. V mislih imam informacijske servise, namenjene ciljni populaciji uporabnikov in potencialnih uporabnikov, ki v nekaterih knjižnicah že delujejo. Zavedamo se namreč, da nikakor ni naključje, da taki servisi bivajo ravno v knjižnici. Knjižnica je pač prostor, kjer se mora »pretakati« čimveč informacij v najrazličnejših

oblikah. Takšni projekti dopolnijo ponudbo v knjižnicah, le-te pa projektom zagotovijo brezplačno vidnost in zaledje uporabnikov. Ta simbioza seveda najbolj koristi ravno **lokalni skupnosti** v kateri knjižnica (dobesedno in v prenesenem pomenu) stoji. Brez odziva in podpore lokalne skupnosti je učinek še tako dobro zasnovanega projekta lahko bistveno manjši, če že ne ničen.

V Knjižnici Otona Župančiča smo se na nove izzive odzvali z informacijskim servisom, ki smo ga poimenovali **Borza dela**. Nastal je v sodelovanju z Republiškim zavodom za zaposlovanje, nekaterimi organizacijami, ki imajo koncesijo za tovrstno dejavnost, sindikatom brezposelnih in drugimi, ki se ukvarjajo s problematiko brezposelnosti, zaposlovanja in svetovanja.

Glede na dejstvo, da marsikomu niso jasne niti osnovne pravice oz. možnosti, ki jih kot nezaposlen ima, mu poleg celovite **informacije** o položaju v katerem se je znašel, lahko knjižnica pomaga s spodbudami za učenje, možnostmi za osebni napredek in sploh za to, da nekaj stori za izboljšanje svojega položaja. Tako lahko prispevamo k **motivaciji** nezaposlene osebe, da le-ta **za rešitev svojih težav stori več sam(a)**, to je, da poskuša stvari spet vzeti v svoje roke in se ne počuti (več) odrinjen(a) na rob družbe kot njen skrajno nekoristen član. Ravno tako lahko knjižnica veliko prispeva na še enem zelo občutljivem področju. Skupnost lahko opozarja na **predsodke**, ki so jih nezaposleni praviloma deležni (če bi RES želel, bi delo že našel, saj ga je dovolj...). Poleg tega ponuja takšna oblika dela dosti bolj **človeški (oseben) pristop** (ljudem namenimo več časa, k nam lahko pridejo večkrat in brez kakih posebnih najav, ni (vsaj zaenkrat) mučnega čakanja in razmišljanja o svoji žalostni usodi in – predv-

sem - v knjižnici lahko počnejo še kaj drugega...).

Ob tem ni nepomembno tudi dejstvo, da omenjeni projekt zadeva skupino nezaposlenih, ki jo knjižničarji že dolgo in še zlasti prizadevno (pa kljub temu, žal, ne vedno uspešno) vabimo v knjižnice. Takšna širitev ponudbe bo, ob brezplačnem članstvu za to skupino uporabnikov in, na primer, ob tisti ponudbi s področja izobraževanja s katero se že lahko pohvalimo, gotovo velik korak naprej v prizadevanjih knjižnice, da nezaposleni postanejo naša stalna publika, ki bo aktivno oblikovala svoje potrebe in zahteve v odnosu do knjižnice.

Tomaž Pevec

BRALNO DRUŠTVO

NOVICE IZ BRALNEGA DRUŠTVA SLOVENIJE

Bralno društvo Slovenije vas vabi, da:

- da obnovite članarinov Bralnem društvu Slovenije oziroma se vanj včlanite;
- se včlanite tudi v International Reading Association (za malo denarja veliko koristi);
- kupite zbornik 1. posvetovanja BDS "Pouk branja z vidika prenove", ki ga prodaja Zavod RS za šolstvo;
- kupite tudi zbornik 2. posvetovanja BDS "Branje - skrb vseh", ki bo izšel 8. septembra (mednarodni dan pismenosti);

- da pridete na posvet "O bralni znački od rojstva do smrti", v Šentjerneji 17/18. septembra; informacije: predsednik Bralnega društva Dolenjske, Bele krajine in Posavja, Jože Zupan, OŠ Šentrupert, tel. 068 40006;
- se udeležite tudi posveta "Od ustvarjalnega branja k ustvarjalnemu branju", ki ga pripravlja Matična knjižnica v Izoli, 19. novembra;
- delite zgibanke o branju, ki jih bo jeseni izdalo BDS;
- sodelujete pri izvedbi bralnega kviza "Oton Župančič in Bela krajina", morda boste izbrani za nagrado BDS "najboljši mentor";
- sporočite na sedež BDS (Turjaška 1, Ljubljana, tel. 1255 014, Jelka Kastelic, Silva Novljan) svoje želje in predloge za temo posvetovanja BDS v letu 1999.

Bodite aktivni še naprej in aktivirajte še druge, berite zase, za druge ter drugim in lepo se imejte na zasluženih počitnicah, četudi ne boste brali!

BORZA DELA

Francoski Inštitut Charles Nodier vabi k sodelovanju od prvega septembra dalje **diplomiranega bibliotekarja/ko** za Center za Raziskave. Zaželjene so strokovne izkušnje s tega področja. Znanje francoščine je obvezno. Nadaljnjo izobraževanje v Franciji zagotavlja IFCN. Kandidat/ka mora imeti občutek za odgovornost, smisel za knjige, poznavanje multimedijskih

pripomočkov, zanimanje za francosko kulturo.

Pisne prošnje z življenjepisom pošljite na naslov:

Madame Schell

Directeur IFCN Charles Nodier

Breg 12

1000 Ljubljana

Iztok Močevnik, izredni študent bibliotekarstva s strokovnim izpitom za knjižničarja ter izpitom za restavratorskega tehnika-knjigoveza, išče zaposlitev. Vse dodatne informacije dobite na tel.: 061/14-23-073.

ČESTITKA

mag. Irena Sapač, direktorica Univerzitetne knjižnice Maribor, je na Filozofski fakulteti Sveučilišča u Zagrebu, 18. junija uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom: *"Vrednovanje informacijskih izvora u sveučilišnom knjižničnom sustavu"*. Kolegici iskreno čestitamo !

PA ŠE TO

NA KOLENA, KNJIŽNIČARSKI SVET, JAZ SEM MELITA AMBROŽIČ (bi rekel Hinko Smrekar)

Vsaka medalja ima dve plati. Vsem tistim, ki ste prebrali članek **Imamo knjižničarji raje "svoje" Ranganathanove zakone** v rubriki Pa še to - Knjižničarske novice št. 5/1998, želimo predstaviti še našo - drugo plat. Neprijetnega pripetljaja z vami, spoštovana gospa Melita Ambrožič, se spominjamo vse štiri knjižničarke, ki smo bile prisotne ob vašem obisku. Glede na to, da smo bile vse presenečene nad vašo nevednostjo, si upam pokazati spodrseljaj z obrazložitvijo tudi z naše strani.

1. Motilo vas je to, da v bližini računalnikov ni bilo navodil za uporabljanje programa COBISS/OPAC. Zgibanke o COBISSu takrat res ni bilo na vidnem mestu. Nekajletne izkušnje nam kažejo, da je uporaba tega programa res tako preprosta, da rabile samo klik in klik, česar pa nepoznavalci in stare mame ne počno s pomočjo zgibanke in ne česa drugega, temveč iščejo pomoč pri knjižničarju. Na začetku programa (ob vstopu v bazo podatkov naše knjižnice) se izpiše obvestilo, da izposoja ni avtomatizirana s sistemom COBISS. Na terminalu lahko vidite našo knjižno zalogo, ni pa tam razvidno, če je gradivo na razpolago. In ob tem ste pokazali prvo osuplost z ne ravno vljudnimi pripombami. Sploh ni res, da ni bilo nikjer v bližini nobenega

listka za zapisovanje. Listkov in pisal je v knjižnici (na vidnem mestu) vedno dovolj.

2. Iskali ste Kosmača in Brezino. Od tu naprej ste res streljali kozle! Kaj pomeni "prebrskati vso osmico"? Vsi knjižničarji vemo, da je to leposlovje. Vam je vsaj malo jasno, kolikšen del naše knjižne zaloge potemtakem obsega osmica? Da ne govorimo o tem, da imamo tudi mladinski odderek in tam knjige urejene po stopnjah C, P, M. Na listku sta imeli zapisano 8-311.3, vprašali ste pa: kje imamo trojko. Ta UDK pomeni pustolovski roman in je ravno tako "osmica", trojka pa je za vsakega knjižničarja družboslovje (ne družboslovni roman, ki sploh ne obstaja in te informacije pri nas niste dobili) kot npr. sociologija, ekonomija itd. Tu smo se že malo spogledovale. Iz članka se čuti, da smo utegnile celo sedeti. Omenili pa niste, da smo imeli veliko število bralcev (ki so takrat potrebovali pomoč), kar je normalen pojav v času šolskih počitnic.
3. Lahko trdim, da je naš odnos do bralcev profesionalen. Vsakega bralca ob vpisu prijazno uvedemo v knjižnico in mu razložimo razporeditev, da se (začuda) znajdejo celo osnovnošolci in smo vedno na razpolago za prijazno postrežbo. Celo radi imamo zahtevne bralce (je pa to nekaj drugega od sitnega in domišljavega bralca). Naš končni cilj **je uporabnik**.

Nikakor se ne moremo strinjati z vašo primerjavo splošnoizobraževalne knjižnice z mavzolejem ali skladiščem knjig. Verjetno bi bilo koristno za vse slovensko knjižničarstvo, če bi teoretični vaše vrste kdaj stopili v realno knjižničarsko življenje, izposodili na dan 1500 do 2000 knjig in v soboto v petih

urah kašnih 1000 in zraven nasmejani prenašali izpade, kot je bil vaš. Tudi ne verjamem, da bi ob taki izposoji še govorili o mavzolejih.

Pa še to: knjižničarju je UDK osnovno orodje. Ne vem, zakaj svojega znanja niste uporabili takrat. Orodja za pisanje tudi ne obvladate, sicer ne bi zapisali "sploh ne znam porabiti teorijo", kajti v slovenščini se zanikani povedek veže s predmetom v roditeljskem in zato rečemo, da ne znamo uporabiti teorije.

Glede bontona: vemo, kaj je rekel Levstik: "Ga bom mar s pogačo pital, kadar se s kom kregam?" Nastopili ste skrajno vzvišeno in povzročili napačen odziv. Ne mislim, da je to prav. Imamo v takih primerih odgovorno osebo in pritožno knjigo, ne pa javno linčanje v knjižničarskem glasilu.

Ker je napad najboljša obramba, mi je vaše pisanje bolj jasno v tej luči: videli smo vas v trenutku slabosti, nestrpno in v svoji stroki nemočno. Kaj je lažje, kot za svoje neznanje obdolžiti druge?

Marija Mazi

čisto navadna knjižničarka v čisto navadni (ampak za mnoge prijazne bralce čisto prijazni) knjižnici

Spoštovana knjižničarka!

Veseli me, da ste prikazali tudi drugo plat medalje, ki je še jaz nisem poznala. Nisem vedela, da ste postavili mojo diagnozo, po kateri sem slepa, gluha, sitna, vzvišena, nevedna, nemočna in delam izgrede. Tudi nisem vedela, da se spogledujete za mojim hrbtom in naslajate ob moji nevednosti in nemoči med vašimi policami z gradivom. Nisem vas obiskala službeno,

obiskala sem vas kot vsak drug uporabnik, tako prijazen kot siten. Zato mi ni treba očitati, kaj vse bi knjižničar moral vedeti in katera orodja bi moral poznati (mimogrede, osnovno orodje knjižničarjev še zdaleč ni UDK!). Žal tudi poante mojega zapisa niste razumeli, če bi jo, ne bi rabili Smrekarja in Levstika in vaši argumenti bi bili drugačni. Priznam pa vam, da nisem slavist in vem npr. več o delovanju Evropske unije in ameriškega kongresa kot pa o roditeljih, pridevnikih, glagolih ... še vejice in velike začetnice me občasno spravljajo v obup. Nisem tudi nikakršen "teoretik", ki se ne zna spustiti na realna tla - 12 let sem preživela v "praksi", precej časa za izposojevalnim pultom visokošolske knjižnice! Zato mi leposlovje res ni blizu, mi je pa "trojka". Na vaše ostale trditve ne bom odgovarjala, ker povedo več o vas kot pa o meni. Pristavila bi le še to, da imate lepo knjižnico in me veseli, da so uporabniki zadovoljni z vašimi storitvami. A nikar jih ne delite na prijazne in sitne, vsi pričakujejo od vas enak odnos. Tako pač je, nihče naju ni silil v to, da si izbereva poklic knjižničarke, mar ne? In uporabnik ni kriv (tudi jaz ne), če morate vi v soboto izposoditi 1.000 knjig. Je pa to dejstvo skrajno žalostno in je treba nanj opozoriti na drugem mestu!

Melita Ambrožič

P.S. Opravičujem se za navedbo, da sem bila usmerjena k "družboslovnim" romanom (profesionalna deformacija!), verjetno ste omenili "družbeni" roman, prav gotovo pa ne "pustolovskega".

PRILOGA

Letošnje strokovno posvetovanje in skupščina Zveze bibliotekarskih društev Slovenije bo, kot smo že najavili, v **Celju** in sicer od **7. do 9. oktobra**. V tej številki Knjižničarskih novic objavljamo okvirni program posvetovanja in ponovno tudi prijavnico za posvetovanje, prijavnico za hotel in seznam hotelov, kjer boste lahko prenočevali. Prosimo vas, da se prijavite pravočasno in se tako izognete morebitnim ne ljubim presenečenjem.

STROKOVNO POSVETOVANJE IN SKUPŠČINA ZBDS

NORMATIVNI POLOŽAJ KNJIŽNIČARSTVA

Celje, Celjski dom, 7. - 9. oktober 1998

Letošnje strokovno posvetovanje in skupščina Zveze bibliotekarskih društev Slovenije bo, kot smo že najavili, v Celju in sicer od 7. do 9. oktobra. V tej številki Knjižničarskih novic ponovno objavljamo prijavnico za posvetovanje, prijavnico za hotel in seznam hotelov, kjer boste lahko prenočevali. Prosimo vas, da se prijavite pravočasno in se tako izognete morebitnim neljubim presenečenjem.

Tematika posvetovanja je bila opisana v drugi številki knjižničarskih novic, v nadaljevanju pa vam posredujemo okvirni program posvetovanja.

OKVIRNI PROGRAM

SREDA, 7. 10. 1998

9.00. - 13.00	Registracija udeležencev
11.00 - 12.30	Otvoritev posvetovanja, pozdravni nagovori, podelitev Čopovih diplom, uvodni referat:
Ivo Pintarič:	Pregled normativne dejavnosti na področju knjižničarstva od leta 1945 do leta 1990
12.30 - 14.00	Kosilo
14.00 - 15.30	Referati (Dvorana Union)
Vesna Čopič:	Normativna ureditev področja knjižničarstva v kontekstu novega kulturnopolitičnega modela
mag. Lenart Šetinc:	Kritične točke normativnega okvira knjižničarstva
mag. Franci Pivec,	
dr. Tvrtno Šercar:	Primerjalni elementi pristopa k zakonodaji o knjižnicah
15.30 - 16.00	Odmor
16.00 - 17.30	Referati (Dvorana Union)
mag. Majda Šef:	Copy right: kaj nas informatika-knjižničarja obvezuje in kaj nam dovoljuje?
dr. Martin Žnideršič:	Knjižnice, založbe in sodobni predpisi
Martin Poček:	Poslovanje knjižnic
20.00	Večerja (Hotel Celeia)

ČETRTEK, 8. 10. 1998

9.00 - 10.30	Referati (Dvorana Union)
Tilka Jamnik:	Normativni položaj bibliopedagoške dejavnosti v mladinskem knjižničarstvu
Ivan Markovič:	Skrb za varstvo manjšin v slovenskih zakonih in normativih z knjižnice
Nevenka Južnič, mag Primož Južnič:	Knjižnice, skupaj v različnosti
10.30 - 11.00	Odmor
10.30 - 12.00	Delavnica za šolske knjižnice (Dvorana Union)
11.00 - 12.00	Skupščina ZBDS (Dvorana Union)
12.30 - 20.30	Izlet (Podsreda in Olimje)

PETEK, 9. 10. 1998

8.00 - 9.30	Referati, okrogla miza (Dvorana Union)
Sandra Kurnik Zupanič:	Napredovanje na delovnem mestu v knjižničarski stroki
Okrogla miza:	Usposabljanje knjižničnih delavcev
9.30 - 10.00	Odmor
10.00 - 13.30	Okrogle mize (Dvorana Union, Mali Union, Celjski dom)
Sekcija za SIK:	(Dvorana Union)
Tema:	Normativna ureditev v kontekstu uporabnika
Moderator:	dr. Silva Novljan
Uvodni referat:	Lado Planko: Knjižnice med razsvetljenstvom in pragmatizmom
Sekcija za visokošolske knjižnice:	(Celjski dom)
Alenka Logar-Pleško:	Normativni položaj knjižničarstva: univerzne ali visokošolske knjižnice med normativi in resničnostjo
Mojca Dolgan-Petrič:	Standardi in normativi v slovenskih visokošolskih knjižnicah med teorijo in prakso
Sekcija za specialne knjižnice:	(Mali Union)
mag. Nada Češnovar, Violetta Bottazzo:	Praktična uporaba standardov pri strateškem planiranju v specialnih knjižnicah
Anamarija Rožić-Hristovski, Sonja Pogačnik, Boža Oberč:	Vpliv informacijskih tehnologij na vlogo medicinskih knjižnic
11.30 - 13.00	Kosilo
13.00 - 14.30	Okrogle mize sekcij

Sekcija za šolske knjižnice: (*Dvorana Union*)

Tema: Aktualna problematika normativov in standardov v šolskih knjižnicah v Sloveniji

Moderator: Nataša Kuštrin Tušek

Uvodni referat: Francka Žumer: Izobraževanje in planirne kariere šolskih knjižničarjev v Sloveniji

Sekcija za domoznanstvo: (*Celjski dom*)

Moderator: Branko Goropevšek

Sekcija za potujoče knjižnice: (*Mali Union*)

Moderator: Nika Pugelj

Referati so razporejeni po posameznih vsebinskih sklopih in v okviru sekcij za šolske, visokošolske, splošne in specialne knjižnice ter v okviru sekcije za domoznanstvo in sekcije za potujoče knjižnice. Poskusili bomo tudi organizirati razpravo na temo Usposabljanje knjižničnih delavcev.

V času posvetovanja bomo organizirali tudi izlet v Podsredo in v Olimje, ki bo za udeležence, ki se bodo prijavili za vse tri dni, brezplačen.

Na seji programskega odbora je bila sprejeta tudi pobuda, ki je prišla predvsem s strani knjižničark in knjižničarjev iz šolskih knjižnic, da se omogoči udeležba na posvetovanju tudi tistim, ki se iz različnih razlogov želijo udeležiti posvetovanja samo en dan. Višina enodnevne kotizacije ne vključuje stroškov za večerjo ali izlet.

Kotizacija za posvetovanje za vse tri dni za člane društev znaša 20.000 SIT, za nečlane pa 25.000 SIT.

Kotizacija za enodnevno udeležbo za člane društev znaša 15.000 SIT, za nečlane pa 20.000 SIT.

Rok prijave in plačila je **15. september 1998**. Po tem datumu vaših prijav ne bomo mogli več upoštevati.

Prijavnice za posvetovanje pošljite na naslov: ZBDS, Turjaška 1, 1000 Ljubljana, prijavnico za hotel pa na naslov izbranega hotela.

STROKOVNO POSVETOVANJE IN SKUPŠČINA ZBDS
NORMATIVNI POLOŽAJ KNJIŽNIČARSTVA
Celje, Celjski dom, 7. - 9. oktober 1998

PRIJAVNICA

Prijavljam udeležbo na strokovnem posvetovanju ZBDS:

Ime in priimek: _____

Knjižnica/ustanova: _____

Delovno mesto: _____

Naslov: _____

Tel./fax: _____ E-mail: _____

Član društva bibliotekarjev (katerega): _____

Plačana članarina za leto 1998 (da, ne, kdaj): _____

Obkrožite: 3 dni 1. dan 2. dan 3. dan

Višina **kotizacije** za udeležbo znaša za *člane* 20.000 SIT, za *nečlane* pa 25.000 SIT.

Višina kotizacije za enodnevno udeležbo znaša za *člane* 15.000 SIT, za *nečlane* pa 20.000 SIT.

Rok prijave in plačila kotizacije je **15. september 1998**.

Kotizacijo vplačajte na ŽR ZBDS Ljubljana, 50100-678-47436. Prosimo vas, da prijavnici priložite dokazilo o plačilu.

Datum: _____

Podpis: _____

Prijave sprejemamo do **15. septembra 1998** na naslov: ZBDS, Turjaška 1, 1000 Ljubljana.
Prijavnici obvezno priložite dokazilo o plačilu kotizacije.

STROKOVNO POSVETOVANJE IN SKUPŠČINA ZBDS
NORMATIVNI POLOŽAJ KNJIŽNIČARSTVA

Celje, Celjski dom, 7. - 9. oktober 1998

REZERVACIJA HOTELA

Ime in priimek: _____

Knjižnica/ustanova: _____

Naslov: _____

Tel./fax: _____ E-mail: _____

Bivanje v hotelu _____ od _____ do _____

Označite izbrano sobo!

enoposteljna soba ☐

troposteljna soba ☐

dvoposteljna soba ☐

štiriposteljna soba ☐

Sobo želim deliti z _____

Storitve lahko poravnate samo s plačilno kartico oz. gotovino.

Svetujemo vam, da pred prijavo pri kontaktni osebi hotela preverite zasedenost sob.

Prijavo rezervacije pošljite **na naslov izbranega hotela** (gl. seznam hotelov) **do 15. septembra 1998.**

SEZNAM HOTELOV**HOTEL CELEIA / B kategorija (TWC)** *št. sob* *cena**

Mariborska cesta 3	enopo. soba	10	5.600,00 SIT
3000 Celje	dvopo. soba	10	4.900,00 SIT
Tel. (063) 443-151	tropo. soba	5	3.300,00 SIT

Telefaks (063) 485-160

Kontaktna oseba: **Bojan ROMIH****HOTEL EVROPA / B kategorija (TWC)** *št. sob* *cena**

Krekov trg 4	dvopo. soba	43	5.150,00 SIT
3000 Celje	tropo. soba	6	4.450,00 SIT
Tel. (063) 443-400	štiripo. soba	3	4.075,00 SIT

Telefaks (063) 484-343

Kontaktna oseba: **Marko ZDOVC****HOTEL MERX / B kategorija (TWC)** *št. sob* *cena**

Ljubljanska cesta 39	enopo. soba	5	6.340,00 SIT
3000 Celje	dvopo. soba	10	5.340,00 SIT

Tel. (063) 452-018

Telefaks (063) 451-401

Kontaktna oseba: **Drago VODUŠEK****HOTEL TURŠKA MAČKA / B kategorija (TWC)** *št. sob* *cena**

Gledališka 7	enopo. soba	6	5.890,00 SIT
3000 Celje	dvopo. soba	12	4.750,00 SIT
Tel. (063) 484-611	tropo. soba	1	4.135,00 SIT

Telefaks (063) 442-908

Kontaktna oseba: **Zinka HLUPIČ****HOTEL HUM LAŠKO** / B kategorija (TWC)** *št. sob* *cena**

Trg svobode 1	enopo. soba	6	5.225,00 SIT
3270 Laško	dvopo. soba	14	4.037,00 SIT

Tel. (063) 731-499

Telefaks (063) 731-736

Kontaktna oseba: **Jože Aškerc****ZDRAVILIŠČE LAŠKO** / B kategorija (TWC)** *št. sob* *cena**

Zdraviliška cesta 4	dvopo. soba	10	5.150,00 SIT
3270 Laško			

Tel. (063) 731-312

Telefaks (063) 731-347

Kontaktna oseba: **Metka KRIVEC**

*Cene veljajo za eno osebo. V primeru sprememb menjalniškega tečaja tujih valut si hoteli pridržujejo pravico do spremembe cen!

**Za udeležence posvetovanja, ki bodo bivali v Laškem, bo organiziran avtobusni prevoz.